

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně Mgr. Daniely Zemanové a soudců JUDr. Barbary Pořízkové a JUDr. Radana Malíka v právní věci žalobce: **V. R.**, zast. JUDr. Irenou Strakovou, advokátkou se sídlem Žitná 45, Praha 1, proti žalovanému: **Policie České republiky, Ředitelství služby cizinecké policie**, se sídlem Olšanská 2, Praha 3, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 21. 2. 2011, č. j. CPR-16225-2/ČJ-2010-9CPR-V234, o správním vyhoštění, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 15. 6. 2011, č. j. 15 A 17/2011 - 41,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

Podanou kasační stížností se žalobce (dále jen „stěžovatel“) domáhá zrušení shora označeného pravomocného rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem (dále jen „krajský soud“), kterým byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí žalovaného ze dne 21. 2. 2011, č. j. CPR-16225-2/ČJ-2010-9CPR-V234.

Tímto rozhodnutím bylo zamítnuto odvolání stěžovatele proti rozhodnutí Policie České republiky, Oblastního ředitelství služby cizinecké policie České Budějovice, Inspektorátu cizinecké policie Tábor (dále jen „správní orgán I. stupně“), ze dne 16. 11. 2010, č. j. CPCB-6048-18/ČJ-2010-0266KP, o jeho správním vyhoštění s dobou, po kterou mu nelze umožnit vstup na území České republiky, stanovenou na 1 rok podle § 119 odst. 1 písm. b)

bod 3 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění rozhodném pro posuzovanou věc (dále jen „zákon o pobytu cizinců“), neboť byl zaměstnán bez povolení k zaměstnání, ačkoliv toto povolení bylo podmínkou výkonu takového zaměstnání; současně stěžovateli byla citovaným rozhodnutím stanovena doba k vycestování z území České republiky do 60 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

Napadeným rozsudkem shledal krajský soud žalobu jako nedůvodnou, a proto ji podle § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), zamítl.

Stěžovatel v rámci správního řízení ani v samotné žalobě nijak nerozporoval skutečnost, že byl zaměstnán a vykonával práci v zaměstnaneckém poměru na výkopových pracích v období od 8. 11. 2010 do 13. 11. 2010 bez povolení k zaměstnání; jeho předchozí povolení zaniklo uplynutím času k 16. 9. 2010. Sporným tedy bylo pouze to, zda skutečnost, že stěžovatel po dobu 6 dnů pracoval jako cizinec bez povolení vydaného příslušným úřadem práce, je legálním důvodem pro vydání rozhodnutí o jeho správním vyhoštění postupem podle ustanovení § 119 odst. 1 písm. b) bod 3 zákona o pobytu cizinců. Podle krajského soudu tomu tak je a žalovaný ani správní orgán I. stupně nepochybili, protože v daném případě byly splněny kumulativně obě podmínky v citovaném ustanovení zákona o pobytu cizinců, tj. že (i) cizinec je zaměstnán a že (ii) nemá povolení k zaměstnání, ačkoli je toto povolení podmínkou takového zaměstnání.

Současně krajský soud správní vyhoštění jako určité ochranné opatření odlišil od uložení pokuty za přestupek spočívající ve výkonu nelegální práce s tím, že za daný přestupek ze strany úřadu práce stěžovatel sankcionován nebyl. Vzhledem k tomu, že stěžovatel již v minulosti vykonával zaměstnání s povolením příslušného úřadu práce, odmítl krajský soud jako nepravdivé jeho tvrzení, že nevěděl, že toto povolení potřebuje. Nadto zdůraznil obecnou zásadu právní, podle které neznalost práva neomlouvá a poukázal rovněž na to, že úprava povinností cizince při pobytu na území cizího státu, včetně podmínek výkonu zaměstnání, je úpravou, jež se postavení cizince bezprostředně dotýká natolik, že se z jeho strany nelze dovolávat její neznalosti. Dále krajský soud konstatoval, že zákon o pobytu cizinců umožňuje v daném případě uložit správní vyhoštění až na dobu 5 let, přičemž žalovaný, resp. správní orgán I. stupně přistoupil k uložení správního vyhoštění v rozsahu jedné pětiny uvedené doby, což je adekvátní ke skutkovému stavu. V závěru napadeného rozsudku pak poukázal na prohlášení stěžovatele do protokolu v rámci správního řízení s tím, že jeho námitku ohledně toho, že správní vyhoštění je výrazným zásahem do života, považuje za pouhé účelové tvrzení, které nemá oporu ve skutkovém stavu.

V kasační stížnosti stěžovatel uplatnil důvod uvedený v ustanovení § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. a namítl, že žalovaný neměl vyjasněnou otázku, v jakém postavení se stěžovatel nacházel, což je pro vydání rozhodnutí o správním vyhoštění zcela zásadní. Práci stěžovateli zajišťovali jeho krajané, přičemž na začátku mu pracovní povolení zařídili (o tom ani nevěděl) a později vše nechali proběhnout a potřebné povolení mu neprodloužili. Dále poukázal na to, že je všeobecně známo, jak se v daných situacích s Ukrajinci jedná a v tomto směru je proto nutné korigovat závěr ohledně zásahu správního vyhoštění do jeho života. Za situace, kdy je jako zločinec přivezen v poutech na policii a hrozí mu vyhoštění se stěžovatel dle svého vyjádření podepíše pod vše, hlavně aby byl na svobodě.

Na základě těchto skutečností stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek krajského soudu zrušil a věc mu vrátil zpět k dalšímu řízení; současně s odkazem na § 107 s. ř. s. navrhl přiznání odkladného účinku podané kasační stížnosti.

Žalovaný se ve vyjádření ke kasační stížnosti ztotožnil s rozsudkem krajského soudu a ke zpochybňovanému postavení stěžovatele poukázal, že toto bylo jednoznačně prokázáno a popsáno, a to jak v odvolacím rozhodnutí, tak v rozhodnutí správního orgánu I. stupně. V plné míře proto odkázal na daná rozhodnutí i napadený rozsudek krajského soudu a navrhl zamítnutí kasační stížnosti. K návrhu na přiznání odkladného účinku žalovaný poznamenal, že v něm stěžovatel neuvedl žádné relevantní důvody, a proto navrhl taktéž jeho zamítnutí.

Stěžovatel v návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti skutečně neuvedl žádné skutečnosti, které by osvědčovaly možnost vzniku nenahraditelné újmy ve smyslu § 73 odst. 2 ve spojení s § 120 s. ř. s., jež je prvotní podmínkou pro přiznání odkladného účinku. Stěžovatel nijak nekonkretizoval, v čem by konkrétně měla v jeho případě nenahraditelná újma spočívat a omezil se pouze na prostou žádost o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti podle § 107 s. ř. s. Nejvyšší správní soud proto usnesením ze dne 21. 9. 2011, č. j. 9 As 102/2011 – 72, kasační stížnosti odkladný účinek nepřiznal.

Nejvyšší správní soud dále posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že kasační stížnost je podána včas, jde o rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost přípustná, a stěžovatel je zastoupen advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.). Poté přezkoumal napadený rozsudek krajského soudu v rozsahu kasační stížnosti a v rámci uplatněných důvodů (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.), ověřil při tom, zda napadený rozsudek netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3, 4 s. ř. s.), a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

V dané věci, vzhledem k obsahu kasační stížnosti a napadenému rozsudku, jde především o to, zda krajský soud správně vyhodnotil podmínky pro vydání rozhodnutí o správním vyhoštění stěžovatele, a to z pohledu namítané nevědomosti stěžovatele o tom, že je zaměstnáván bez pracovního povolení, jakož i z pohledu zásahu do jeho života.

V tomto směru je potřeba nejprve poznamenat, že správní vyhoštění představuje specifické administrativní opatření v oblasti kontroly přistěhovalectví, jehož legální definice je stanovena v ustanovení § 118 odst. 1 zákona o pobytu cizinců; dle tohoto ustanovení se jedná o ukončení pobytu cizince na území České republiky, které je spojeno se stanovením doby k vycestování a doby, po kterou nelze umožnit cizinci další vstup. Správní vyhoštění je tedy svým obsahem rozhodnutím nikoli sankční povahy, ale toliko správním rozhodnutím, které obsahově vyjadřuje zájem státu na tom, aby se jím dotčený cizinec na území státu nezdržoval (k tomu srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 10. 2004, č. j. 5 Azs 125/2004 – 54, publikovaný pod č. 864/2006 Sb. NSS, nebo rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 7. 2005, č. j. 5 Azs 94/2005 – 52, publikovaný pod č. 1164/2007 Sb. NSS, oba dostupné též na www.nssoud.cz, stejně jako další zde citovaná rozhodnutí Nejvyššího správního soudu).

Tato v zásadě preventivní podstata správního vyhoštění má svůj význam zejména z hlediska zavinění cizince, které není třeba prokazovat a při ukládání správního vyhoštění se

vychází z toho, že naplnění určité skutkové podstaty znamená pro stát automaticky nutnost nařídit cizinci, aby opustil území České republiky a zakázat mu pobyt na území České republiky i po určitou v rozhodnutí stanovenou dobu v budoucnu. To ostatně potvrzuje i judikatura Nejvyššího správního soudu, který např. v rozsudku ze dne 22. 7. 2010, č. j. 9 As 5/2010 – 74, publikovaném pod č. 2129/2010 Sb. NSS, poukázal na to, že: „*... policie cizinci vydá rozhodnutí o správním vyhoštění až na 10, 5 či 3 roky vždy, nastane-li některá ze skutkových situací předvídaných v ustanovení § 119 odst. 1*“.

V posuzovaném případě lze jako zmíněnou skutkovou situaci označit nelegální práci stěžovatele, kterému bylo prokázáno, že v zaměstnaneckém poměru prováděl výkopové práce v ulici Hromádkova v Táboře nejméně v období od 8. 11. 2010 do 13. 11. 2010, a to bez platného povolení k zaměstnání podle § 89 a násl. zákona č. 435/2004 Sb. o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů. Za této situace tedy byly splněny podmínky pro vydání rozhodnutí o správním vyhoštění podle § 119 odst. 1 písm. b) bod 3 zákona o pobytu cizinců, jak správně uzavřel krajský soud, neboť byla jednoznačně naplněna jedna ze skutkových situací předvídaných v citovaném ustanovení a žádné stěžovatelem naznačované pochybnosti ohledně jeho postavení nebyly shledány.

Pokud jde o stěžovatelem namítanou skutečnost, že mu práci zajišťovali jeho krajané a o potřebě povolení k zaměstnání nevěděl, tato není a ani nemůže být z hlediska toho, zda mělo být aplikováno ustanovení § 119 odst. 1 písm. b) bod 3 relevantní. Jak již bylo řečeno výše, zavinění stěžovatele, jakožto jeho vnitřní psychický stav ke skutečnostem, které zakládají důvod pro uložení správního vyhoštění, tj. nelegální práci, není třeba prokazovat např. na rozdíl od řízení o přestupku. Proto také vydání rozhodnutí o uložení správního vyhoštění nezávisí na předchozím vyřešení otázky, zda protiprávním jednáním cizince, které je důvodem pro jeho vyhoštění, byl či nebyl spáchán přestupek. Řízení o uložení správního opatření a přestupkové řízení jsou samostatná a na sobě nezávislá řízení, což plyne i z rozdílné povahy opatření ukládaných správními orgány v těchto řízeních (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 3. 2009, č j. 9 As 32/2008 - 57).

Navíc nelze přehlédnout, že i kdyby stěžovatel o svém zaměstnání v rozporu se zákonem o zaměstnanosti opravdu nevěděl, nic to nemění na tom, že o něm vědět mohl a měl. Ve shodě s krajským soudem je totiž potřeba poukázat na to, že neznalost práva neomlouvá a to tím spíš, že se jedná o elementární neznalost z hlediska podmínek pobytu cizince na území České republiky, které jsou určovány především účelem pobytu cizince, který musí být naplněn a podepřen také příslušnými podklady či povoleními (zde povolení k zaměstnání). Nicméně stěžovatelem tvrzenou skutečnost, že o potřebě příslušného povolení nevěděl, stejně jako to, že bez tohoto povolení pracoval pouze 6 dní, bylo možné zohlednit v rozsahu doby, na kterou mu bylo správní vyhoštění uloženo, což se také stalo.

Lze proto shrnout, že v souzené věci byla aplikace § 119 odst. 1 písm. b) bod 3 zákona o pobytu cizinců plně na místě a vydání rozhodnutí o správním vyhoštění podle uvedeného ustanovení nebránily ani další požadavky zakotvené v navazujících ustanoveních zákona o pobytu cizinců, zejména v § 119a odst. 2, podle kterého nelze rozhodnutí vydat, jestliže by jeho důsledkem byl nepřiměřený zásah do soukromého a rodinného života. Stěžovatel v tomto směru žádný zásah do svého života netvrdil. Naopak v protokolu ze dne 15. 11. 2010, č. j. CPCB-6048-9/Čj-2010-0266KP, výslovně uvedl, že na území České republiky nemá žádné rodinné vazby a nezná žádný důvod, proč by se nemohl vrátit do vlasti. Naznačuje-li přitom

v kasační stížnosti, že toto uvedl pod nátlakem policie a namítá, že je nutné korigovat závěr ohledně zásahu správního vyhoštění do jeho života, bylo by na místě také tento zásah konkretizovat. To však stěžovatel neučinil a omezil se pouze na obecné, ničím nepodložené tvrzení zásahu do jeho života, které nemůže obstát.

Na základě všech těchto skutečností byla kasační stížnost shledána nedůvodnou a Nejvyšší správní soud ji proto podle § 110 odst. 1, věty poslední, s. ř. s. zamítl.

Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 60 odst. 1 s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s., neboť neúspěšnému stěžovateli náhrada nákladů řízení nepřísluší a žalovanému náklady řízení nad rámec jeho činnosti nevznikly. Proto Nejvyšší správní soud rozhodl o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku nejsou opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 23. února 2012

Mgr. Daniela Zemanová
předsedkyně senátu